

REGLEMENTAREA PLATFORMELOR ONLINE: DIFERITĂ SAU COMPLEMENTARĂ LEGII CONCURENȚEI?

ELENA SEDLEȚCHI

DRD UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA

PLATFORMELE ONLINE SUNT INTERMEDIARI DIGITALI CARE REUNESC CEL PUȚIN 2 GRUPURI DE UTILIZATORI: CUMPĂRĂTORI ȘI VÂNZĂTORI

Atenția consumatorilor este o resursă importantă pentru care furnizorii de servicii de intermediere online concurează pentru aceasta.

Puterea unei platforme online este determinată mai mult de fluxul continuu de date, care decurge din tranzacțiile mediate pe platformă (de exemplu, interogări de căutare, istoric de achiziții, date despre locație), ceea ce poate oferi platformei un avantaj comparativ atunci când urmărește inovații bazate pe date.

Exemple SIO: sunt motoarele de căutare (Google, Yahoo, Yandex), magazine de aplicații (Google play, App store), site web de compararea prețurilor (price.md, Microsoft Edge), platformele de social media, platformele de partajare a călătoriei și de cazare sau platformele de cumpărături (Temu), platformă de anunțuri (999.md).

EFECTE DE REȚEA, ROLUL DATELOR ȘI BARIERELE DE INTRARE POT FI SEMNIFICATIVE PE PIAȚA SIO, ȘI SFIDA NOȚIUNEA TRADIȚIONALĂ DE CONCURENȚĂ PE PIAȚĂ, NEÎNCADRÂNDU-SE ÎN TERMENUL CONCURENȚA LA „UN CLIC DISTANȚĂ”.

Platformele digitale sunt adesea integrate pe verticală, funcționând atât ca intermediar, cât și ca comerciant pe aceeași platformă.

Acest lucru ridică îngrijorări cu privire la valorificarea puterii de piață pe piețele din amonte sau din aval, ceea ce, ar reduce concurența pe aceste piețe și ar oferi platformei dominante o putere de negociere suplimentară față de utilizatorii de afaceri.

REGLEMENTĂRILE P.O. AR PUTEA FI UN ACT DE ECHILIBRU DIFICIL PENTRU AUTORITĂȚILE PUBLICE COMPETENTE SĂ ASIGURE PUNEREA ÎN APLICARE A REGLEMENTĂRILOR P.O. DE A PROTEJA PROCESUL DE INOVARE PE PIEȚELE DIGITALE.

Una dintre provocările piețelor platformelor este menținerea concurenței pe piață prin asigurarea:

- Posibilității reale de a intra pe piața dată. Vizează oferirea concurenților și noilor intrați acces la datele colectate, pentru ca să poată analiza datele și îmbunătăți și personaliza ofertele, produsele și reclamele, și
- Tratamentului egal în raporturile cu alți utilizatori pentru prestații echivalente.

Alte provocări: Menținerea stimulentele pentru inovare.

REGLEMENTAREA P.O. ESTE PRIVITĂ DREPT O POLITICĂ DE CONCURENȚĂ POTRIVITĂ PENTRU TRANZIȚIA DIGITALĂ.

Comisia Europeană a identificat normele instituite în Regulamentul (UE) 2019/1150 ca având drept efect completarea aplicării legislației Uniunii Europene în domeniul concurenței, considerând că există o legătură de complementaritate între obligațiile menționate în Regulamentul (UE) 2019/1150 și interzicerea practicilor abuzive de poziție dominantă prevăzute la art. 102 TFUE, respectiv, echivalentul său transpus în art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012.

Măsurile de punere în aplicare trebuie să fie eficace, proporționale și cu efect de descurajare.

6 companii - furnizoare a 22 de servicii au fost incluse de Comisie încă din 2023 în rândul controlorilor de acces (gatekeepers): Alphabet, deținătorul serviciilor Google și YouTube, Amazon, Apple, ByteDance (Tik Tok), Meta (Facebook și Instagram), Microsoft (pentru serviciul de operare de sistem Windows)

CE a acuzat Google că a abuzat de poziția sa dominantă pe piață ca motor de căutare generală, favorizând propriul serviciu de comparare a prețurilor Google help față de serviciile concurente. Tribunalul UE a confirmat decizia CE din iunie 2017 care a amentat Google cu 2,42 miliarde de euro.

Google afișa propriul serviciu în mod vizibil ca primă opțiune sau în partea de sus a primei pagini cu rezultatele căutării, indiferent de calitatea sau relevanța acestuia, în timp ce serviciile concurente erau retrogrdate pe pagina 4 sau după aceasta, unde nici măcar nu erau văzute.

! Până acum, platformele pretindeau că sunt doar un intermediar între creatorul de conținut și utilizator, însă reglementarea PO stabilește că platformele sunt responsabile pentru conținutul pe care îl găzduiesc.

CÂT PRIVEȘTE PROPRIETATEA ȘI CONTROLUL DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ ONLINE

Furnizorii de servicii de intermediere online ar trebui să includă, în termenii și condițiile lor, informații generale sau, dacă doresc, mai detaliate cu privire la efectele globale, dacă este cazul, ale termenilor și condițiilor respective asupra proprietății și controlului drepturilor de proprietate intelectuală ale întreprinderii utilizatoare de servicii de intermediere online, date despre utilizarea generală a logourilor, mărcile comerciale sau denumirile comerciale.

Reglementările PO stabilește dreptul de despăgubire, astfel protejează companiile care depind de platformele online pentru a ajunge la consumatori, salvând în același timp potențialul de inovare al platformelor.

LEGEA PRIVIND PROMOVAREA ECHITĂȚII ȘI A TRANSPARENȚEI PENTRU ÎNTREPRINDERILE UTILIZATOARE DE SERVICII DE INTERMEDIERE ONLINE - 20.03.2025

Set specific de norme obligatorii și novative pentru RM, menite să asigure un mediu de afaceri online echitabil, previzibil, durabil și fiabil în cadrul piețelor care implică utilizarea serviciilor de intermediere online sau motoarelor de căutare online și, implicit tranzacții facilitate de aceste servicii, deseori de dimensiune globală.

Se aplică serviciilor de intermediere online și motoarelor de căutare online, indiferent de locul de stabilire sau de reședință al furnizorilor serviciilor respective și indiferent de dreptul aplicabil.

DACĂ SUNT furnizate sau oferite spre furnizare

***întreprinderilor utilizatoare de servicii de intermediere online și, respectiv,
*utilizatorilor profesionali de site-uri care își au sediul sau reședința în Republica Moldova și care, prin intermediul serviciilor de intermediere online sau al motoarelor de căutare online respective, oferă bunuri sau servicii consumatorilor aflați pe teritoriul Republicii Moldova.**

Aplicarea regulilor adoptate de Legea P2B ar putea asigura că:

- Furnizorii PO promovează un mediu în care afacerile pot prospera și utilizatorii sunt tratați echitabil, în special ce vizează transparența publicității și accesul la date.**
- Utilizatorii pot folosi platformele online fără teama de algoritmi manipulatori sau de bunuri și conținut ilegal (atât pentru combaterea răspândirii de informații false).**

PROVOCĂRI

Art. 14 alin. (2) desemnează Consiliului Concurenței ca autoritate competentă pentru asigurarea și respectarea prevederilor Legii P2B.

Legea P2B nu stabilește expres competențe autorității de concurență, necesare pentru monitorizarea, de cercetarea încălcărilor, de constatare a încălcărilor și sancțiunile pentru fiecare tip de încălcare a Legii.

Însă, art. 14 alin. (3) stabilește în termen de 6 luni de la data publicării legii, să vină cu propuneri de implementare și ajustare a cadrului normativ la prevederile acesteia.

PROVOCĂRI

Pentru început, pentru a cunoaște caracteristicile și complexitățile piețelor SIO va necesita utilizarea unor instrumente tradiționale ale legislației concurențiale:

-determinarea puterii de piață prin monitorizarea continuă (piețele relevante, furnizorilor de SIO pe piață, utilizatorilor de SIO.

Nu va fi deloc ușor, să determini cotele de piață, în condițiile în care produsele sau serviciile sunt gratuite. În cazul dat, cotele nu ar trebui să fie determinate ținând cont de numărul de utilizatori (activi), dar pe baza volumelor de utilizare sau a cotelor de venituri, pentru a obține o măsură semnificativă. În orice caz, cotele de piață ar trebui să fie doar unul dintre câțiva indicatori utilizați pentru a evalua puterea de piață

Alți indicatori ai puterii de piață: absența încercărilor de intrare sau profitabilitatea generală ridicată.

PROVOCĂRI

Controlul operațiunilor economice, inclusiv care vizează achiziționarea de tehnologii și date de inteligență artificială, prin care se preia controlul asupra altei întreprinderi, în baza de contracte, care nu sunt înregistrate în bazele de date de stat, ar putea fi dificilă. În acest caz, miza cea mai mare este rolul activ al concurenților și utilizatorilor care ar putea semnala schimbările de control asupra unor furnizori de SIO.

Controlul concentrărilor economice implică evaluarea impactului operațiunii asupra concurenței, în special prin consolidarea unei poziții dominate pe piață.

PROVOCĂRI

Punerea în aplicare a regulilor instituite prin Legea P2B de către furnizorii SIO și controlul respectării Legii date ar putea asigura utilizatorilor, și implicit consumatorilor, un cadru puternic de transparență și responsabilitate pentru platformele online.

ANDRIES.ELENA@GMAIL.COM

VĂ MULȚUMESC